

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ,
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ Α΄

Μαρούσι, 14 – 5 – 2024
Αρ. Πρωτ. Βαθμός Προτερ.
Φ.251/ 49168 /Α5

Ταχ. Δ/ση: Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 37
 Τ.Κ. – Πόλη: 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
 Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
 E-mail: t01ode2@minedu.gov.gr
 Πληροφορίες: Μαρία Ζαμπέλη 210-3442690
 Δέσποινα Τσόλκα 210-3442072
 Σταυρούλα Τσακαλάκη 210-3442689
 Κυριακή Καραπρώμου 210-3442699

ΠΡΟΣ: 1) Περιφερειακούς Δ/ντες Εκπαίδευσης
 2) Διευθυντές Δ/νσεων ΔΕ
 3) Προέδρους των Επιτροπών Εξέτασης
 των Βαθμολογικών Κέντρων
 & Ειδικών Εξεταστικών Κέντρων
 (δια των Δ/ντών των Δ/νσεων Δ.Ε.)
 4) Διευθυντές ΓΕΛ
 (δια των Δ/ντων των Δ/νσεων Δ.Ε.)
 5) ΚΕΔΑΣΥ
 (δια των Περιφερειακών Δ/νσεων Εκπ/σης)

ΘΕΜΑ: Πανελλαδικές εξετάσεις υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες 2024.

ΣΧΕΤ: 1. Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β΄) ΥΑ
 2. Φ.251/41927/Α5/12-4-2022 (ΦΕΚ 1785 Β΄) ΥΑ
 3. Φ.251/160199/Α5/23-12-2022 (ΦΕΚ 6864 Β΄) ΥΑ
 4. Φ.251/136784/Α5/29-11-2023 (ΑΔΑ: 6Φ5Τ46ΝΚΠΔ-05Χ) εγκύκλιος
 5. Φ.251/34343/Α5/3-4-2024 (ΑΔΑ: 6Ν7546ΝΚΠΔ-ΑΗΩ) εγκύκλιος

Η εξέταση των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες που αναφέρονται στο Ν.3699/2008 (ΦΕΚ 199 Α΄), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 28 του Ν.4186/2013 (ΦΕΚ 193 Α΄), με το άρθρο 51 του Ν.4547/2018 (ΦΕΚ 102 Α΄), με τα άρθρα 11, 53, 54, 231, 232, 234, 242 και 245 του Ν.4823/2021 (ΦΕΚ 136 Α΄) καθώς και με το άρθρο 60 του Ν.4997/2022 (ΦΕΚ 219 Α΄), γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β΄) Υπουργικής Απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την αριθ.Φ.251/41927/Α5/12-4-2022 (ΦΕΚ 1785 Β΄) ΥΑ και την αριθ.Φ.251/160199/Α5/23-12-2022 (ΦΕΚ 6864 Β΄) ΥΑ. Με την παρούσα εγκύκλιο θεωρούμε σκόπιμο να περιγράψουμε με σύντομο τρόπο τις βασικές πτυχές της διαδικασίας της προφορικής εξέτασης των εξεταζόμενων υποψηφίων και να επισημάνουμε ορισμένα σημεία της, προκειμένου να ενισχυθεί η αντικειμενικότητα της εξέτασης.

Οι προαναφερόμενες διατάξεις που προβλέπουν τον τρόπο και τη διαδικασία εξέτασης των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες έχουν εφαρμογή για τους υποψήφιους των ΓΕΛ όσον αφορά στα μαθήματα που εξετάζονται σε πανελλαδικό επίπεδο καθώς και στα ειδικά μαθήματα για τα οποία έχουν δηλώσει εξέταση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Παρακαλούμε τους Διευθυντές των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης να μεριμνήσουν με δική τους ευθύνη ώστε **να δοθεί αντίγραφο της παρούσας εγκυκλίου σε όλους τους Προέδρους των Επιτροπών Εξέτασης των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες** προκειμένου να ενημερώσουν με ευθύνη τους όλα τα μέλη των επιτροπών αυτών για την πιστή εφαρμογή της.

Για την αποφυγή οποιασδήποτε σύγχυσης διευκρινίζεται ότι η αναφερόμενη διαδικασία εξέτασης των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αφορά μόνο στον τρόπο πανελλαδικής εξέτασης των υποψηφίων των ΓΕΛ για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση καθώς και στην εξέταση των παραπάνω υποψηφίων στα ειδικά μαθήματα και δεν συνδέεται με κανένα τρόπο με τις διατάξεις που αφορούν στην εισαγωγή των υποψηφίων με σοβαρές παθήσεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, για τους οποίους ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 35 του Ν.3794/2009 (ΦΕΚ 156 Α').

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 234 του Ν.4823/2021 (ΦΕΚ 136 Α') οι διατάξεις του συγκεκριμένου νόμου δεν θίγουν την ισχύ των αξιολογικών εκθέσεων - γνωματεύσεων που έχουν εκδοθεί έως την έναρξη ισχύος του (3-8-2021). Ο επανακαθορισμός των αξιολογικών εκθέσεων - γνωματεύσεων ως προς τα ζητήματα, για τα οποία επιφυλάσσεται αποκλειστική αρμοδιότητα στα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ) γίνεται από τα ΚΕΔΑΣΥ. Επομένως, όσες αξιολογικές εκθέσεις-γνωματεύσεις, αποφάσεις, βεβαιώσεις, πιστοποιητικά έχουν εκδοθεί έως την έναρξη ισχύος του Ν.4823/2021 (3-8-2021) από τα Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ), τα Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ), τις Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές Πιστοποίησης Αναπηρίας της παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν.4058/2012 (ΦΕΚ 63 Α'), τα Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων (ΚοΚεΨΥΠΕ), τα Κέντρα Ψυχικής Υγείας, το Παιδικό Αναπτυξιακό Κέντρο «Μιχαλήνιο» του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής, τις Ιατροπαιδαγωγικές Υπηρεσίες του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ) ή του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών, εξακολουθούν να ισχύουν για τη συμμετοχή του υποψηφίου στις πανελλαδικές εξετάσεις για εισαγωγή στη Τριτοβάθμια Εκπαίδευση μέχρι τη λήξη της ισχύος τους. Στις περιπτώσεις αξιολογικών εκθέσεων – γνωματεύσεων και πιστοποιητικών που εκδίδονται μεταγενέστερα από τις 3-8-2021, απαιτείται αξιολογική έκθεση από τα ΚΕΔΑΣΥ, ως έχοντα την αποκλειστική αρμοδιότητα λήψης της απόφασης.

Α. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΤΑ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΑ, ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

1. Όπως είναι γνωστό οι υποψήφιοι με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εξετάζονται **προφορικά ή γραπτά**, κατά περίπτωση, ανάλογα με τις δυνατότητές τους σύμφωνα με τις διατάξεις της αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β') Υπουργικής Απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την αριθ.Φ.251/41927/Α5/2022 (ΦΕΚ 1785 Β') ΥΑ και την αριθ.Φ.251/160199/Α5/23-12-2022 (ΦΕΚ 6864 Β') ΥΑ. Ειδικότερα:

α) Όσοι εμπíπτουν στις διατάξεις της παραγράφου Δ και Γι) του άρθρου 1 της αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021(ΦΕΚ 897 Β') Υπουργικής Απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την αριθ.Φ.251/41927/Α5/2022 (ΦΕΚ 1785 Β') ΥΑ και την αριθ.Φ.251/160199/Α5/23-12-2022 (ΦΕΚ 6864 Β') ΥΑ, εξετάζονται **μόνο γραπτά στο ίδιο εξεταστικό κέντρο στο οποίο εξετάζονται και οι υπόλοιποι υποψήφιοι του Λυκείου στο οποίο υπέβαλαν Αίτηση-Δήλωση**, σε ξεχωριστή αίθουσα και ο χρόνος εξέτασής τους μπορεί να παραταθεί με απόφαση του ΚΕΔΑΣΥ. **Ο χρόνος παράτασης της γραπτής εξέτασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 30' λεπτά.**

Συγκεκριμένα εξετάζονται **μόνο γραπτά** οι υποψήφιοι που:

ι) Έχουν ιδιαίτερα σοβαρά προβλήματα ακοής (κωφοί, βαρήκοοι) σε ποσοστό 67% και πάνω.

ii) Παρουσιάζουν προβλήματα λόγου και ομιλίας (δυσαρθρία, τραυλισμός) καθώς και διαταραχές ομιλίας – λόγου όπως αυτά περιγράφονται στην αριθ.πρωτ.24479/Δ3/3-3-2023 εγκύκλιο της αρμόδιας Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του ΥΠΑΙΘΑ.

iii) Παρουσιάζουν προβλήματα επιληψίας.

iv) Παρουσιάζουν διαταραχές στο φάσμα του αυτισμού, εφόσον στη γνωμάτευση των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ) αναγράφεται ο γραπτός τρόπος εξέτασης.

- Για την υπαγωγή στις περιπτώσεις (i) και (iii) απαιτείται αξιολογική έκθεση των οικείων Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ), με την επιφύλαξη της ανωτέρω εντός του πλαισίου επισήμανσης. Η ανωτέρω απόφαση εκδίδεται από τα ΚΕΔΑΣΥ λαμβάνοντας υπόψη τις γνωματεύσεις που χορηγούνται από τα Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) ή τις Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές Πιστοποίησης Αναπηρίας της παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν.4058/2012 (ΦΕΚ 63 Α΄) στο πλαίσιο της συνεργασίας των ΚΕΔΑΣΥ με τα ΚΕΠΑ και τις Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές Πιστοποίησης Αναπηρίας σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 11 του Ν.4823/2021 (ΦΕΚ 136 Α΄).

- Οι περιπτώσεις (ii) και (iv) πιστοποιούνται με αξιολογική έκθεση των οικείων Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ), με την επιφύλαξη της ανωτέρω εντός του πλαισίου επισήμανσης, στην οποία πρέπει να αναγράφεται ο γραπτός τρόπος εξέτασης.

Για τη διαδικασία πιστοποίησης και την ισχύ των γνωματεύσεων των παραπάνω περιπτώσεων ισχύουν όσα έχουν αναφερθεί στην ανωτέρω 4 σχετική εγκύκλιό μας.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 3 της ανωτέρω αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 897 Β΄) **ανάμεσα στους οριζόμενους επιτηρητές πρέπει κάποιος να είναι εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ87.01(ΠΕ14) ή ΠΕ87.02(ΠΕ18.10), λόγω της αναπηρίας κάποιων υποψηφίων.**

β) Όσοι εμπίπτουν στις διατάξεις των παραγράφων Α και Γii) του άρθρου 1 της αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β΄) Υπουργικής Απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την αριθ.Φ.251/41927/Α5/2022 (ΦΕΚ 1785 Β΄) ΥΑ και την αριθ.Φ.251/160199/Α5/23-12-2022 (ΦΕΚ 6864 Β΄) ΥΑ, εξετάζονται **προφορικά στα Βαθμολογικά Κέντρα ή στα παραρτήματα των Βαθμολογικών Κέντρων ή στα Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα** βάσει των διατάξεων του άρθρου 3 της ως άνω ΥΑ, και των οδηγιών που περιέχονται στις ανωτέρω 4 και 5 σχετικές εγκυκλίους μας.

Συγκεκριμένα εξετάζονται προφορικά μόνο οι εξεταζόμενοι που αδυνατούν να υποστούν γραπτή εξέταση επειδή:

i) είναι τυφλοί, σύμφωνα με το Ν.958/1979 (ΦΕΚ 191 Α΄) ή έχουν ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67% ή είναι αμβλύωπες με ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67%,

ii) έχουν κινητική αναπηρία μόνιμη ή προσωρινή τουλάχιστον 67% που συνδέεται με τα άνω άκρα,

iii) πάσχουν από σπαστικότητα των άνω άκρων,

iv) παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες όπως δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία ή

v) παρουσιάζουν διαταραχές στο φάσμα του αυτισμού, εφόσον στη γνωμάτευση των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ) αναγράφεται ο προφορικός τρόπος εξέτασης.

- Η υπαγωγή στις περιπτώσεις (i) έως και (iii) πιστοποιείται με απόφαση των οικείων Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ) για αντικατάσταση της γραπτής εξέτασης με προφορική, με την επιφύλαξη της ανωτέρω εντός του πλαισίου επισήμανσης. Η ανωτέρω απόφαση εκδίδεται από τα ΚΕΔΑΣΥ

λαμβάνοντας υπόψη τις γνωματεύσεις που χορηγούνται από τα Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) ή τις Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές Πιστοποίησης Αναπηρίας της παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν.4058/2012 (ΦΕΚ 63 Α΄) στο πλαίσιο της συνεργασίας των ΚΕΔΑΣΥ με τα ΚΕΠΑ και τις Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές Πιστοποίησης Αναπηρίας σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 11 του Ν.4823/2021 (ΦΕΚ 136 Α΄).

- Η υπαγωγή στην περίπτωση (iv) πιστοποιείται με απόφαση από τα οικεία Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ) για αντικατάσταση της γραπτής εξέτασης με προφορική, με την επιφύλαξη της ανωτέρω εντός του πλαισίου επισήμανσης, **στην οποία αναγράφεται ακριβώς η ειδική μαθησιακή δυσκολία του υποψηφίου, έτσι όπως αναφέρεται στην ως άνω περίπτωση (iv)**, καθώς και ο χρόνος επαναξιολόγησής του, εφόσον αυτό απαιτείται.

- Η περίπτωση (v) πιστοποιείται με αξιολογική έκθεση/απόφαση από τα οικεία Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ), με την επιφύλαξη της ανωτέρω εντός του πλαισίου επισήμανσης, στην οποία θα πρέπει να αναγράφεται ακριβώς η ανωτέρω δυσκολία του υποψηφίου, ο προφορικός τρόπος εξέτασης, καθώς και ο χρόνος επαναξιολόγησής του, εφόσον αυτό απαιτείται.

Για τη διαδικασία πιστοποίησης και την ισχύ των γνωματεύσεων των παραπάνω περιπτώσεων ισχύουν όσα έχουν αναφερθεί στην ανωτέρω 4 σχετική εγκύκλιό μας.

γ) Σύμφωνα με την παράγραφο Β του άρθρου 1 της αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β΄) Υπουργικής Απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την αριθ.Φ.251/41927/Α5/2022 (ΦΕΚ 1785 Β΄) ΥΑ και την αριθ.Φ.251/160199/Α5/23-12-2022 (ΦΕΚ 6864 Β΄) ΥΑ, προφορικά εξετάζονται και οι υποψήφιοι με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, παραβατική συμπεριφορά λόγω κακοποίησης, γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον υποβάλουν γνωμάτευση ότι έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αδυνατούν να υποστούν γραπτή εξέταση. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση χορηγείται από το οικείο Κέντρο Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ), με την επιφύλαξη της ανωτέρω εντός του πλαισίου επισήμανσης, ύστερα από προσκόμιση είτε ιατρικής βεβαίωσης Δημόσιου Νοσοκομείου που κοινοποιήθηκε σε δικαστικές αρχές, σε περίπτωση κακοποίησης του υποψηφίου λόγω γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή ενδοοικογενειακής βίας, είτε βεβαίωσης από δικαστική αρχή ή εισαγγελέα ανηλίκων, σε περίπτωση παραβατικής συμπεριφοράς.

Δεν γίνονται δεκτές οι γνωματεύσεις οι οποίες αναφέρουν αναπηρίες ή μαθησιακές ή συναισθηματικές δυσκολίες διαφορετικές από εκείνες που αναγράφονται στις προαναφερόμενες περιπτώσεις. Κανένας άλλος και για οποιονδήποτε άλλο λόγο (υγείας κλπ) δεν επιτρέπεται να εξετάζεται προφορικά.

δ) Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 της αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β΄) Υπουργικής Απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την αριθ.Φ.251/41927/Α5/2022 (ΦΕΚ 1785 Β΄) ΥΑ και την αριθ.Φ.251/160199/Α5/23-12-2022 (ΦΕΚ 6864 Β΄) ΥΑ, οι υποψήφιοι που πάσχουν **από κάταγμα ή άλλη προσωρινή βλάβη των άνω άκρων** που καθιστά αδύνατη τη χρήση τους για γραφή κατά τη διάρκεια της τακτικής περιόδου των πανελλαδικών εξετάσεων, δύνανται να εξετάζονται γραπτά στις Επαναληπτικές Πανελλαδικές Εξετάσεις του άρθρου 13Α του Ν.4186/2013 (ΦΕΚ 193 Α΄) στο σύνολο των μαθημάτων που έχουν δηλώσει στην Αίτηση-Δήλωση. Για την περίπτωση αυτή οι υποψήφιοι, προκειμένου να συμμετάσχουν στις επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου, θα πρέπει το αργότερο εντός δύο (2) ημερών, εκ των οποίων τουλάχιστον η τελευταία εργάσιμη, από την ημέρα λήξης του Προγράμματος πανελλαδικών εξετάσεων είτε των μαθημάτων Γενικής Παιδείας και Προσανατολισμού των ημερησίων και εσπερινών

Γενικών Λυκείων είτε των μαθημάτων Γενικής Παιδείας και Ειδικότητας των ημερησίων και εσπερινών Επαγγελματικών Λυκείων κατά περίπτωση, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στις αντίστοιχες εξεταστικές διαδικασίες, να καταθέσουν σχετική αίτηση προς την ΕΕΔΔΕ που εδρεύει στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, στην οποία ανήκει το Λύκειο κατάθεσης της αίτησης-δήλωσής τους. Στην περίπτωση των Ειδικών Μαθημάτων και των Μουσικών Μαθημάτων η προθεσμία κατάθεσης της σχετικής αίτησης είναι το αργότερο εντός δύο ημερών από την ημέρα εξέτασης του αντίστοιχου μαθήματος που είχε δηλώσει. Η αίτηση για συμμετοχή στις Επαναληπτικές Πανελλαδικές Εξετάσεις, θα πρέπει να συνοδεύεται από α) δικαιολογητικά ασθενείας ή ιατρική γνωμάτευση από Δημόσιο Νοσοκομείο τα οποία φέρουν σφραγίδα Διευθυντή είτε Κλινικής ΕΣΥ ή Εργαστηρίου ή Πανεπιστημιακού Τμήματος ή από Δημόσιο Κέντρο Υγείας, τα οποία φέρουν σφραγίδα του Διευθυντή του Κέντρου, ή β) δικαιολογητικά ασθενείας ή ιατρική γνωμάτευση από Ιδιωτικό Νοσοκομείο τα οποία φέρουν υπογραφή και σφραγίδα του θεράποντος ιατρού και του Διοικητικού Διευθυντή της ιδιωτικής Κλινικής, από τα οποία να προκύπτει η αδυναμία του υποψηφίου να συμμετάσχει σε γραπτή εξέταση. Στη γνωμάτευση/δικαιολογητικά ασθενείας, εκτός από το κάταγμα ή την προσωρινή βλάβη, **πρέπει να πιστοποιείται ρητώς η αδυναμία χρήσης του άνω άκρου για γραφή και να αναγράφεται το χρονικό διάστημα ισχύος τους, το οποίο πρέπει να εμπεριέχει την περίοδο των πανελλαδικών εξετάσεων.**

2. Οι υποψήφιοι των ημερήσιων και εσπερινών ΓΕΛ που εμπíπτουν στις διατάξεις των ανωτέρω περιπτώσεων Α, Β και Γii) του άρθρου 1 της αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β΄) Υπουργικής Απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την αριθ.Φ.251/41927/Α5/2022 (ΦΕΚ 1785 Β΄) ΥΑ και την αριθ.Φ.251/160199/Α5/23-12-2022 (ΦΕΚ 6864 Β΄) ΥΑ, για τα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα, εξετάζονται προφορικά ως ακολούθως:

α) Στο οικείο **Βαθμολογικό Κέντρο (ΒΚ)** που λειτουργεί στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, στην οποία ανήκει οργανικά το σχολείο υποβολής της αίτησης – δήλωσης τους για συμμετοχή στις πανελλαδικές εξετάσεις, ενώπιον Επιτροπής Εξέτασης, που συγκροτεί για το σκοπό αυτό ο Πρόεδρος του ΒΚ σύμφωνα με το εδάφιο α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της ως άνω ΥΑ. Για τον χώρο λειτουργίας της Επιτροπής Εξέτασης μπορεί να ορίζεται με απόφαση του οικείου Διευθυντή της Διεύθυνσης ΔΕ Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο, ως παράρτημα του ΒΚ. Η Επιτροπή Εξέτασης του εδαφίου αυτού ορίζεται από τον Πρόεδρο του οικείου ΒΚ και αποτελείται από:

- i. Τον Πρόεδρο ή ένα (1) μέλος της Επιτροπής του οικείου ΒΚ ως Πρόεδρο.
- ii. Δύο (2) εκπαιδευτικούς λειτουργούς ΔΕ για κάθε εξεταζόμενο μάθημα από αυτούς που το δίδαξαν ένα τουλάχιστον σχολικό έτος κατά την τελευταία τριετία, ως εξεταστές-βαθμολογητές.
- iii. Ένα (1) Σύμβουλο Εκπαίδευσης ή εκπαιδευτικό λειτουργό ΔΕ με βαθμό Α΄, της ίδιας ή συγγενούς με το εξεταζόμενο μάθημα ειδικότητας ως εξεταστή-τρίτο βαθμολογητή. Ο εκπαιδευτικός λειτουργός ΔΕ που εξετάζει πρέπει να έχει διδάξει το εξεταζόμενο μάθημα κατά προτίμηση ένα τουλάχιστον σχολικό έτος κατά την τελευταία διετία.
- iv. Έναν (1) εκπαιδευτικό λειτουργό ΔΕ ή διοικητικό υπάλληλο ως γραμματέα της Επιτροπής και ένα (1) χειριστή του συστήματος λήψης των θεμάτων, εφόσον το κέντρο διαθέτει σύστημα ηλεκτρονικής μετάδοσης θεμάτων. Σε περίπτωση που οι εξεταζόμενοι υποψήφιοι είναι περισσότεροι από είκοσι (20) ορίζεται και ένας (1) βοηθός γραμματέας. Για κάθε είκοσι (20) επιπλέον εξεταζόμενους ορίζεται ένας ακόμη βοηθός γραμματέας.

Στην Επιτροπή μπορεί να παρίσταται και ένας (1) Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης ή ο Προϊστάμενος του οικείου ΚΕΔΑΣΥ ή εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕΔΑΣΥ, για την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.

Με την ίδια απόφαση ορίζονται επιπλέον μέχρι δύο (2) άτομα από το βοηθητικό προσωπικό.

Στον χώρο λειτουργίας της Επιτροπής Εξέτασης παρευρίσκεται ιατρός του δημοσίου ή ιδιώτης ιατρός, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη μετά από αίτηση του οικείου Διευθυντή Διεύθυνσης ΔΕ για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε έκτακτης ανάγκης των εξεταζομένων. Ο οριζόμενος ιατρός οφείλει να είναι παρών μισή τουλάχιστον ώρα πριν την έναρξη των εξετάσεων και να παραμένει σ' όλη τη διάρκεια των εξετάσεων. Σε περίπτωση αδυναμίας ορισμού ιατρού δύναται να ορίζεται νοσηλευτής του δημοσίου.

β) Στις Διευθύνσεις ΔΕ στις οποίες δεν λειτουργούν ΒΚ ορίζεται Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο (ΕΕΚ) με απόφαση του οικείου Διευθυντή της Διεύθυνσης ΔΕ. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εξέτασης από τους έχοντες τα προβλεπόμενα για τους Προέδρους Βαθμολογικών Κέντρων προσόντα. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εξέτασης ορίζει τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής, τον γραμματέα και τον βοηθό γραμματέα όπου απαιτείται, τον χειριστή του συστήματος λήψης των θεμάτων, εφόσον το κέντρο διαθέτει σύστημα ηλεκτρονικής μετάδοσης θεμάτων, το βοηθητικό προσωπικό, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του εδαφίου α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της ανωτέρω ΥΑ.

γ) Στις Διευθύνσεις ΔΕ, στις οποίες θα λειτουργήσει Βαθμολογικό Κέντρο αλλά οι εξεταζόμενοι είναι περισσότεροι από ογδόντα (80), συγκροτείται Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο για τους υπεράριθμους υποψηφίους (άνω των 80). Σε περίπτωση υποψηφίων άνω των 160 μπορεί να ορίζεται και επιπλέον Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο, άνω των 240 δύο επιπλέον Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα κοκ. Στις Διευθύνσεις ΔΕ όπου λειτουργούν δύο (2) Βαθμολογικά Κέντρα αλλά οι εξεταζόμενοι είναι περισσότεροι από 160 συγκροτείται Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο, άνω των 240 δύο επιπλέον Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα κοκ. Για τον ορισμό των Ειδικών Εξεταστικών Κέντρων εφαρμόζονται οι διατάξεις του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της ανωτέρω ΥΑ. Στις Διευθύνσεις όπου λειτουργούν τρία (3) ΒΚ, τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα.

Σε περίπτωση που το πλήθος των υποψηφίων είναι άνω των 80 και όχι μεγαλύτερο των 90, για λόγους καλύτερης στελέχωσης και εύρυθμης λειτουργίας των Κέντρων, μπορεί να μην δημιουργηθεί επιπλέον ΕΕΚ.

Στις Διευθύνσεις ΔΕ, στις οποίες λειτουργούν περισσότερα από ένα κέντρα εξέτασης υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, η κατανομή των υποψηφίων σε αυτά γίνεται με απόφαση του οικείου Διευθυντή ΔΕ κατά Λύκειο προέλευσης.

Εφόσον ο αριθμός των προφορικά εξεταζόμενων υποψηφίων είναι σχετικά μικρός, συνεκτιμώντας τις συγκοινωνιακές και λοιπές συνθήκες μπορεί οι υποψήφιοι να εξετάζονται σε Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο άλλης Διεύθυνσης ΔΕ, εφόσον κριθεί αναγκαίο από τον οικείο Περιφερειακό Επόπτη Εξετάσεων ΓΕΛ.

Στις Διευθύνσεις ΔΕ στις οποίες θα λειτουργήσουν Επιτροπές Εξέτασης υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες και οι οποίες θα εξετάσουν μικρό αριθμό υποψηφίων, ο Πρόεδρος της Επιτροπής του Βαθμολογικού Κέντρου ή του Ειδικού Εξεταστικού Κέντρου, θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε οι εξεταστές – βαθμολογητές και αναβαθμολογητές που θα συγκροτήσουν τις συγκεκριμένες οικείες επιτροπές να προέρχονται από όμορους νομούς ή από όμορες Διευθύνσεις ΔΕ προκειμένου σε κάθε περίπτωση να διασφαλιστεί η εξέταση όλων των υποψηφίων.

Δεν μπορεί να συμμετέχει στις Επιτροπές του Βαθμολογικού και του Ειδικού Εξεταστικού Κέντρου όποιος έχει σχέση συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και τρίτου βαθμού με υποψήφιο που εξετάζεται σ' αυτήν ή καθηγητής που δίδασκε στο Λύκειο στο οποίο φοιτούσε ο εξεταζόμενος υποψήφιος ή καθηγητής που μπορεί να έχει οποιαδήποτε άλλη μορφή γνωριμίας με εξεταζόμενο υποψήφιο.

3. i) Οι Διευθυντές των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης γνωστοποιούν στους Διευθυντές των Γενικών Λυκείων της περιοχής ευθύνης τους τον χώρο λειτουργίας του Βαθμολογικού Κέντρου ή του Ειδικού Εξεταστικού Κέντρου κατά περίπτωση, στον οποίο θα εξετασθούν οι προφορικά εξεταζόμενοι μαθητές και απόφοιτοι του σχολείου τους.

ii) Οι Διευθυντές των ΓΕΛ οφείλουν να ενημερώσουν προσωπικά κάθε προφορικά εξεταζόμενο υποψήφιο του Λυκείου τους για τον χώρο εξέτασής του και να αναρτηθεί σχετική ανακοίνωση στον πίνακα ανακοινώσεων του Λυκείου.

Επίσης για τη σωστή ενημέρωση των υποψηφίων των ΓΕΛ που θα εξετασθούν προφορικά στα Βαθμολογικά ή στα Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα πρέπει στο δελτίο εξεταζομένου να αναγράφεται το Βαθμολογικό ή το Ειδικό εξεταστικό Κέντρο εξέτασής τους.

4. Για την υλοποίηση των διαδικασιών αυτών οι Διευθυντές των ΓΕΛ έχουν ελέγξει τη νομιμότητα των σχετικών γνωματεύσεων που υπέβαλαν οι υποψήφιοι, βάσει των ισχυουσών διατάξεων, έχουν ενημερώσει το πληροφοριακό σύστημα myschool και έχουν ήδη αποστείλει κατάσταση στην οικεία ΕΕΔΔΕ με τους εξεταζομένους που υπέβαλαν εμπρόθεσμα τη σχετική αίτηση και τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά για προφορική εξέταση.

Στην κατάσταση αναγράφονται τα ατομικά στοιχεία εξεταζομένου, ο κωδικός αριθμός του, η ομάδα προσανατολισμού, τα εξεταζόμενα μαθήματα ομάδας προσανατολισμού και γενικής παιδείας για τους υποψηφίους των ΓΕΛ και τα τυχόν ειδικά μαθήματα στα οποία έχει δηλώσει να εξεταστεί. Επίσης στην κατάσταση αναγράφεται το Λύκειο υποβολής της Αίτησης-Δήλωσης του εξεταζομένου, δηλαδή το Γενικό Λύκειο καθώς και ο λόγος της προφορικής εξέτασής του.

5. Μαζί με την κατάσταση των ΓΕΛ, στην οποία θα αναγράφονται τα παραπάνω στοιχεία, αποστέλλεται στην ΕΕΔΔΕ και αντίγραφο της σχετικής γνωμάτευσης. Η ΕΕΔΔΕ ελέγχει τη νομιμότητα των σχετικών γνωματεύσεων που υπέβαλαν οι υποψήφιοι, βάσει των ισχυουσών διατάξεων. Σε περίπτωση οποιασδήποτε διαφοροποίησης της ΕΕΔΔΕ σχετικά με τη νομιμότητα των γνωματεύσεων, η ΕΕΔΔΕ έρχεται σε συνεννόηση με το οικείο Λύκειο σχετικά με την ισχύ της γνωμάτευσης.

Αφού συγκεντρωθούν από την ΕΕΔΔΕ τα στοιχεία από όλα τα Λύκεια, καταχωρούνται όλοι οι εξεταζόμενοι ΓΕΛ σε καταστάσεις ανά Βαθμολογικό ή Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο. Στις καταστάσεις αυτές αναγράφονται όλα τα αναφερόμενα στοιχεία που περιλαμβάνουν οι καταστάσεις των ΓΕΛ.

6. Αντίγραφο της παραπάνω κατάστασης, στην οποία αναγράφεται και ο λόγος της προφορικής εξέτασης, αποστέλλεται **στον Πρόεδρο της Επιτροπής του Βαθμολογικού Κέντρου ή του Ειδικού Εξεταστικού Κέντρου**, ο οποίος συγκροτεί τις οικείες επιτροπές από καθηγητές – βαθμολογητές από αυτούς που δίδαξαν το εξεταζόμενο μάθημα σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο εδάφιο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της ως άνω ΥΑ οι οποίοι έχουν ανάλογη εμπειρία στην εξέταση μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και προέρχονται από σχολεία του ίδιου ή όμορου νομού. Συνιστάται, όταν είναι εφικτό, για την αντικειμενική εξέταση των υποψηφίων, ο ορισμός του εξεταστή – βαθμολογητή και του τρίτου βαθμολογητή να γίνεται από εκπαιδευτικούς όμορων νομών ή όμορης Διεύθυνσης ΔΕ. Οι εξεταστές ορίζονται λίγο πριν τη διεξαγωγή των εξετάσεων από τον Πρόεδρο της Επιτροπής και δεν ανακοινώνονται σε κανένα τρίτο για οποιονδήποτε λόγο. Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικοί ΔΕ της Διεύθυνσης στην οποία εδρεύει το ΒΚ ή ΕΕΚ, οι οποίοι δίδαξαν το οικείο μάθημα για ένα τουλάχιστον έτος την τελευταία τριετία,

υποχρεούνται να συμμετάσχουν στην εξέταση – βαθμολόγηση των προφορικών υποψηφίων, εφ’ όσον ορισθούν από τον Πρόεδρο της επιτροπής.

Ο Πρόεδρος θα μελετήσει τη γνωμάτευση κάθε υποψηφίου, προκειμένου να διασφαλίσει την ασφαλή πορεία της διαδικασίας και τις ειδικές συνθήκες που πρέπει να εξασφαλίσει ενημερώνοντας τα μέλη των επιτροπών και τους επιτηρητές (π.χ. αποφυγή επίτασης του άγχους των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που αντιμετωπίζουν και συναισθηματικές δυσκολίες, ενημέρωση ως προς την πολύ ιδιαίτερη επικοινωνιακή ιδιοσυγκρασία ή την ύπαρξη Εκπαιδευτικού Παράλληλης Στήριξης, μεγεθύνσεις κειμένων και ειδικός φωτισμός κλπ).

Παράκληση προς όλους τους εμπλεκόμενους στη διαδικασία για την τήρηση του απορρήτου των προσωπικών δεδομένων των μαθητών και για τη διαχείρισή τους με εμπιστευτικό πρωτόκολλο.

7. Όλες οι παραπάνω επιτροπές προφορικής εξέτασης ΔΕΝ θα λειτουργήσουν στο χώρο λειτουργίας των ΒΚ, δηλαδή στους χώρους της βαθμολόγησης των γραπτών, αλλά σε παρακείμενο κτήριο ή ανεξάρτητες αίθουσες, για να αποφεύγεται ο συγχρωτισμός υποψηφίων και βαθμολογητών. Για την εύρυθμη λειτουργία της εξεταστικής διαδικασίας, στις αίθουσες αναμονής και εξέτασης οι υποψήφιοι θα πρέπει να έχουν επαρκή απόσταση μεταξύ τους και οι αίθουσες να έχουν φυσικό αερισμό. Τέλος, σε κάθε αίθουσα εξέτασης θα λειτουργεί ΜΟΝΟ μία τριμελής επιτροπή εξέτασης. Αν πρόκειται για πολύ μεγάλη αίθουσα (αμφιθέατρο, πολλαπλών χρήσεων κτλ), τότε μπορούν να λειτουργήσουν μέχρι δύο επιτροπές, τηρουμένων όλων των μέτρων που εξασφαλίζουν την αδιατάρακτη εξεταστική διαδικασία. Σε κάθε τριμελή Επιτροπή Εξέτασης θα αναλογούν 5-7 το μέγιστο υποψήφιοι.

Β. ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Όσοι εμπíπτουν στις διατάξεις για προφορική εξέταση επειδή, λόγω της υφιστάμενης φυσικής αδυναμίας τους (δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία, φάσμα αυτισμού με προφορική εξέταση, κινητική αναπηρία μόνιμη ή προσωρινή τουλάχιστον 67% που συνδέεται με τα άνω άκρα ή σπαστικότητα των άνω άκρων ή προβλήματα στην όραση), αδυνατούν να εκφράσουν γραπτά τις γνώσεις τους, τους παρέχεται η ευκαιρία να τις διατυπώσουν προφορικά. Κατά τα λοιπά η εξέτασή τους δεν διαφέρει από την εξέταση των υπόλοιπων υποψηφίων που εξετάζονται γραπτά. Έτσι λοιπόν αυτοί εξετάζονται στα ίδια θέματα με το ίδιο πρόγραμμα και την ίδια διάρκεια εξέτασης με αυτούς που εξετάζονται γραπτά.

Ειδικά ως προς τη συνολική διάρκεια εξέτασης των εξεταζόμενων προφορικά, πρέπει να διασαφηνιστεί ότι στη συνολική διάρκεια της προφορικής εξέτασης συμπεριλαμβάνεται

α) ο χρόνος προετοιμασίας, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3) ώρες, όπως για όλους τους υποψηφίους των πανελλαδικών εξετάσεων, μετά την παρέλευση του οποίου οι υποψήφιοι κλείνουν τα τετράδια, μέσα στα οποία έχουν βάλει τα θέματα, και περιμένουν να κληθούν από την επιτροπή

β) ο χρόνος αξιολόγησης – βαθμολόγησης που ξεκινά μετά την παρέλευση του τρίωρου χρόνου προετοιμασίας ή όταν κάποιος υποψήφιος (πριν την παρέλευση του τρίωρου) δηλώσει έτοιμος για αξιολόγηση. Η Επιτροπή Εξέτασης, εφόσον από την πορεία αξιολόγησης/βαθμολόγησης του εξεταζόμενου διαπιστώσει ότι υπάρχει εμφανής δυσκολία στη ροή του λόγου του υποψηφίου, κατά την απόδοση των θεμάτων που έχει ήδη επεξεργαστεί κατά το χρόνο προετοιμασίας τους (3 ώρες) μεριμνά ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής χρόνος αξιολόγησης.

Όσον αφορά στη διαδικασία της εξέτασης, επισημαίνουμε ότι οι εξεταζόμενοι υποψήφιοι εισέρχονται στις αίθουσες εξέτασης την ίδια ώρα που εισέρχονται και οι λοιποί εξεταζόμενοι στα εξεταστικά κέντρα, τους χορηγείται το τετράδιο και αναγράφουν τα ατομικά τους στοιχεία στους οικείους χώρους (αν αδυνατούν από μόνοι τους βοηθούνται από τους επιτηρητές). Μετά τον έλεγχο της ταυτοπροσωπίας και της ορθής αναγραφής των ατομικών στοιχείων, αυτά καλύπτονται από τους επιτηρητές με αδιαφανές αυτοκόλλητο ώστε να καθίσταται ανώνυμο το κάθε τετράδιο.

Στο κάθε τετράδιο πριν την έναρξη της εξέτασης επικολλώνται άμεσα δύο (2) αυτοκόλλητα αριθμητήρια στις ειδικές θέσεις της εξωτερικής πλευράς του τετραδίου. Οι τρεις πρώτοι αριθμοί του αυτοκόλλητου αριθμητηρίου αντιστοιχούν στον κωδικό της Επιτροπής Εξέτασης, ακολουθούν οι επτά αριθμοί που αντιστοιχούν στον κωδικό ΓΕΛ και ακολουθεί ο αύξων αριθμός τετραδίου κατά ΓΕΛ σύμφωνα με σχετική εγκύκλιο που θα συνοδεύει την αποστολή των αυτοκόλλητων αριθμητηρίων.

Αμέσως μετά τη λήψη των θεμάτων ο Πρόεδρος της επιτροπής μεριμνά για:

α) τη διανομή αντιγράφου των θεμάτων σε κάθε εξεταζόμενο, οπότε αρχίζει και ο χρόνος έναρξης της εξέτασης. Ο επιτηρητής μπορεί να αναγνώσει τα θέματα αν ζητηθεί από τον εξεταζόμενο. Είναι αυτονόητο ότι οι διατάξεις για τις υποχρεώσεις των εξεταζομένων ισχύουν και για τους υποψηφίους αυτούς από την στιγμή που θα εισέλθουν στο εξεταστικό κέντρο και μέχρι την ολοκλήρωση της εξέτασής τους. Την ευθύνη για την τήρηση της τάξης και της ομαλότητας διεξαγωγής της εξέτασης για όσο χρόνο οι εξεταζόμενοι μελετούν τα θέματα και προετοιμάζονται για να παρουσιάσουν στην επιτροπή έχουν οι επιτηρητές. Κατά την διάρκεια της εξέτασης η ευθύνη αυτή βαρύνει την επιτροπή. Η αρμοδιότητα τυχόν επιβολής στους εξεταζομένους των προβλεπομένων πειθαρχικών ποινών ανήκει στην Επιτροπή Εξέτασης, στην οποία αναφέρουν οι επιτηρητές οποιοδήποτε πρόβλημα ήθελε ανακύψει.

β) τη συγκέντρωση των βαθμολογητών και αναβαθμολογητών – μελών της επιτροπής του κάθε μαθήματος πριν την έναρξη της εξέτασης και αμέσως μετά την λήψη των θεμάτων, προκειμένου να συζητήσουν και να ομογενοποιήσουν την κρίση τους ώστε να επιτύχουν σύγκλιση των απόψεων τους για τις ζητούμενες απαντήσεις. Η επιτροπή δηλαδή λειτουργεί κατά ανάλογο τρόπο που λειτουργεί και η ομάδα βαθμολογητών στο Βαθμολογικό Κέντρο. Με αυτό τον τρόπο όλοι οι εξεταστές θα είναι προετοιμασμένοι όταν θα προσέλθουν οι εξεταζόμενοι ενώπιόν τους για την προφορική εξέταση και η κρίση τους θα είναι πιο αντικειμενική και άμεση.

Στους εξεταζόμενους παρέχεται ο χρόνος προετοιμασίας, ο οποίος είναι τουλάχιστον ίσος με το χρόνο δυνατής αποχώρησης και δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις ώρες, προκειμένου να μελετήσουν, να κατανοήσουν τα θέματα και να κρατήσουν, εφόσον το επιθυμούν, σημειώσεις στο τετράδιο τους για να τις χρησιμοποιήσουν όταν θα προσέλθουν στην επιτροπή προκειμένου να εξεταστούν. Όταν είναι έτοιμοι ή όταν παρέλθει ο τρίωρος χρόνος προετοιμασίας, προσέρχεται ο κάθε ένας ξεχωριστά στην αίθουσα όπου παρευρίσκονται τα μέλη της Επιτροπής Εξέτασης. Στην αίθουσα αυτή παρευρίσκονται υποχρεωτικά τα τρία μέλη (οι δύο βαθμολογητές και ο τρίτος βαθμολογητής) και δυνητικά, εφόσον ο αριθμός των επιτροπών το επιτρέπει, ο Πρόεδρος ή ο γραμματέας της επιτροπής ή και οι δύο.

Επίσης στην επιτροπή μπορεί να παρίσταται και ένας (1) Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης ή ο Προϊστάμενος του οικείου ΚΕΔΑΣΥ ή εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕΔΑΣΥ, για την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, την ενημέρωση των μελών των επιτροπών πριν την παράδοση των θεμάτων για τη φύση των δυσκολιών των μαθητών και όποτε άλλοτε ζητηθεί από την επιτροπή. Οι εκπαιδευτικοί, ο Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής και ο Προϊστάμενος ΚΕΔΑΣΥ δεν μπαίνουν στις αίθουσες αφού δοθούν τα θέματα και σε καμία περίπτωση δεν αναπτύσσουν συζήτηση με

τους εξεταζόμενους σχετικά με αυτά και τις απαντήσεις τους. Αν παραστεί ανάγκη οποιασδήποτε εξατομικευμένης βοήθειας (π.χ. να διαβάσει κάποιος ξανά τα θέματα στον εξεταζόμενο), οι επιτηρητές την παρέχουν σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί στην αρχική ενημέρωση από τους ειδικούς. Αν ο μαθητής συνοδεύεται από εκπαιδευτικό Παράλληλης Στήριξης, αυτός μπορεί να παρίσταται κατά την εξέταση, χωρίς να συμμετέχει στη διαδικασία.

Ο εξεταζόμενος αναπτύσσει προφορικά στα τρία (3) μέλη – εξεταστές τις απαντήσεις του στα θέματα, με όποια σειρά επιθυμεί. Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης των απαντήσεών του μπορεί να συμβουλευτεί τις σημειώσεις του στο τετράδιο και τα θέματα. Όταν ολοκληρώσει την εξέτασή του παραδίδει το τετράδιο στον Πρόεδρο ή στον γραμματέα της επιτροπής και αποχωρεί από την αίθουσα και το εξεταστικό κέντρο. Ο Πρόεδρος της επιτροπής παραδίδει αμέσως και πριν από την είσοδο άλλου εξεταζόμενου το τετράδιο στον πρώτο βαθμολογητή, ο οποίος αναγράφει **το συνολικό βαθμό και την αναλυτική βαθμολογία** που έδωσε στον εξετασθέντα και υπογράφει στις οικείες θέσεις. Στη συνέχεια παραδίδει το γραπτό στον Πρόεδρο ή στον Γραμματέα, ο οποίος, αφού επικαλύψει με αδιαφανές αυτοκόλλητο τον βαθμό του πρώτου βαθμολογητή, δίνει το γραπτό στον δεύτερο βαθμολογητή, ο οποίος ακολουθεί την ίδια διαδικασία με τον πρώτο.

Μετά την παράδοση του γραπτού από τον δεύτερο βαθμολογητή, ο Πρόεδρος αποκαλύπτει τους βαθμούς του πρώτου και εφόσον στον τελικό βαθμό υπάρχει διαφορά μεγαλύτερη των δώδεκα μονάδων, επικαλύπτει τους βαθμούς και των δύο βαθμολογητών και το γραπτό παραδίδεται στον τρίτο βαθμολογητή (αναβαθμολογητή) για την προβλεπόμενη αναβαθμολόγηση.

Για τη διαδικασία αναγραφής των επιμέρους βαθμολογιών και του συνολικού βαθμού στον ειδικό χώρο του τετραδίου του εξεταζόμενου ακολουθούνται οι ίδιες οδηγίες που αφορούν στις πανελλαδικές εξετάσεις Γενικού Λυκείου.

Σημειώνεται ότι οι εξεταστές κατά τη διάρκεια της εξέτασης μπορούν να κρατούν σημειώσεις για να βοηθηθούν στη σωστή αξιολόγηση του εξεταζόμενου, όμως πρέπει με ευθύνη των ίδιων και του Προέδρου της επιτροπής κανένα από τα άλλα δύο μέλη – εξεταστές να μην λαμβάνει γνώση των σημειώσεων αυτών αλλά ούτε και του βαθμού που δίνουν τελικά. Ο κάθε εξεταστής καταστρέφει με ευθύνη του τις σημειώσεις που τυχόν κράτησε αμέσως μόλις ολοκληρώσει την αξιολόγησή του. Απαγορεύεται επίσης κατηγορηματικά να παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία με ευθύ ή έμμεσο τρόπο στον εξεταζόμενο ή σε οποιονδήποτε τρίτο σχετικά με την αξιολόγηση και τη βαθμολογία του εξεταζόμενου.

Αυτονόητο είναι επίσης ότι απαγορεύεται η είσοδος στο εξεταστικό κέντρο οποιουδήποτε άλλου προσώπου εκτός των επιτηρητών, των μελών της Επιτροπής Εξέτασης, του ιατρού και του Συμβούλου Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής ή του Προϊσταμένου του οικείου ΚΕΔΑΣΥ ή του εκπαιδευτικού ΔΕ ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕΔΑΣΥ που μπορεί να παρίσταται στην Επιτροπή για την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.

Γ. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΤΑ ΕΙΔΙΚΑ (ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ-ΣΧΕΔΙΑ) ΚΑΙ ΣΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Οι εξεταζόμενοι που εμπíπτουν στις ανωτέρω αναφερόμενες διατάξεις εξετάζονται στο τυχόν ειδικό ή μουσικό μάθημα στο οποίο έχουν δηλώσει εξέταση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 της αριθ.Φ.253/128314/Β6 (ΦΕΚ 1538 Β'/10-12-2002) ΥΑ, όπως έχει τροποποιηθεί με την αριθ.Φ.253/29951/Α5 (ΦΕΚ 2095 Β'/7-4-2024) ΥΑ καθώς και τις διατάξεις του άρθρου 5 της αριθ.Φ.253/19033/Α5 (ΦΕΚ 1519 Β'/7-3-2024) ΥΑ, **κατά τον ίδιο χρόνο και με το ίδιο πρόγραμμα, με τον οποίο διενεργούνται οι εξετάσεις στα ειδικά**

και μουσικά μαθήματα και πάνω στα ίδια θέματα, στα οποία εξετάζονται οι υπόλοιποι υποψήφιοι. Για την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων αυτών σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Τόπος εξέτασης: Για την εξέταση των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα ειδικά και μουσικά μαθήματα θα ακολουθήσουν αντίστοιχες σχετικές εγκύκλιοι.

2. Οργάνωση της εξέτασης: Για την έγκαιρη και σωστή οργάνωση της εξέτασης στα ειδικά και μουσικά μαθήματα, οι Διευθυντές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης θα γνωστοποιήσουν, κατόπιν σχετικής εγκυκλίου, στον Πρόεδρο του οικείου Βαθμολογικού Κέντρου Ειδικών ή Μουσικών Μαθημάτων ή στη Διεύθυνση Εξετάσεων και Πιστοποιήσεων, Τμήμα Α', (εάν πρόκειται για ειδικό μάθημα που εξετάζεται από την ΚΕΕΜ), συγκεντρωτική κατάσταση κατά Διεύθυνση ΔΕ των εξεταζόμενων που ανήκουν στα ΓΕΛ αρμοδιότητάς τους. Η κατάσταση περιλαμβάνει τα ατομικά στοιχεία και τον κωδικό του εξεταζόμενου και συνοδεύεται από αντίγραφο της σχετικής γνωμάτευσης κατά περίπτωση.

Όσοι εμπíπτουν στις διατάξεις των παραγράφων Δ και Γ i) του άρθρου 1 της με αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (Β' 897) ΥΑ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, εξετάζονται:

- στα ειδικά μαθήματα μόνο **γραπτά** στα Εξεταστικά Κέντρα που εξετάζονται γραπτά και οι υπόλοιποι υποψήφιοι σε ξεχωριστή αίθουσα και ο χρόνος εξέτασής τους μπορεί να παραταθεί με απόφαση του ΚΕΔΑΣΥ. Ο χρόνος παράτασης της γραπτής εξέτασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τριάντα (30') λεπτά
- στα μουσικά μαθήματα και ειδικότερα στο μάθημα «Μουσική Αντίληψη, Θεωρία και Αρμονία» μόνο **γραπτά** στα εξεταστικά κέντρα που εδρεύουν οι Επιτροπές Εξέτασης υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και έχουν τη δυνατότητα παράτασης του χρόνου εξέτασής τους με απόφαση του οικείου ΚΕΔΑΣΥ, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τριάντα (30') λεπτά.

Όσοι εμπíπτουν στις διατάξεις των παραγράφων Α, Β και Γ ii) του άρθρου 1 της αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β') ΥΑ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, εξετάζονται στα ειδικά και μουσικά μαθήματα προφορικά στα Βαθμολογικά Κέντρα ή Εξεταστικά Κέντρα από την οικεία Επιτροπή Εξέτασης. Κατά την εξέταση των ειδικών μαθημάτων «Ελεύθερο Σχέδιο» και «Γραμμικό Σχέδιο» που απαιτούν σχεδιαστική αποτύπωση, η ανωτέρω Επιτροπή Εξέτασης εφόσον από την πορεία διαπιστώσει ότι υπάρχει δυσκολία ως προς την κατανόηση των οδηγιών που δίνονται, θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής χρόνος για την σχεδιαστική απόδοση.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διαδικασίες που αναφέρονται στο κεφάλαιο Β της παρούσας.

Δ. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Οι υποψήφιοι με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες πρέπει κατά τη διάρκεια της εξέτασης να αντιμετωπίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι σε καλή ψυχολογική κατάσταση και να αποδώσουν σύμφωνα με τις γνώσεις και τις ικανότητές τους.

Η αξιολόγηση με προφορικές δοκιμασίες στα Κέντρα Εξέτασης υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες συνιστά μια διαφοροποιημένη προσέγγιση που απορρέει από τις διαφοροποιημένες διδακτικές πρακτικές που έχουν εφαρμοστεί προκειμένου να υποστηρίξουν μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Πρόκειται για μαθητές ικανούς να παρακολουθήσουν το πλήρες Αναλυτικό Πρόγραμμα της τάξης τους και εμποδίζονται από δυσκολίες στη διαχείριση του χρόνου, του γραπτού λόγου και στην απόδοση των γνώσεών τους με τους κοινούς τρόπους εξέτασης. Η προφορική διαδικασία εξέτασης των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να αποδώσουν σύμφωνα με τις γνώσεις τους και την προσπάθειά τους.

Α) Όσον αφορά στους μαθητές με **Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ)** προτείνονται τα εξής:

Κατά την τρίωρη αξιολόγηση των μαθητών με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος επιτρέπονται οι ρουτίνες που επιθυμούν και δεν παραβιάζουν τους γενικούς κανονισμούς (π.χ. ένα συγκεκριμένο αντικείμενο πάνω στο θρανίο ή μια συγκεκριμένη θέση σε σχέση με το φωτισμό κλπ). Επίσης φροντίζουμε για την αποφυγή ερεθισμάτων που παρενοχλούν τους μαθητές με ΔΑΦ να συγκεντρωθούν και αφορούν στην ιδιαίτερη λειτουργικότητά τους ως προς τις αισθήσεις τους (θόρυβοι ή συζητήσεις στο φόντο της αίθουσας, αποφυγή βλεμματικής επαφής, μεταβολές του φωτισμού κλπ.).

Κατά την αξιολόγηση – βαθμολόγηση οι μαθητές με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος έχουν ανάγκη από πολύ συγκεκριμένες και προβλέψιμες διαδικασίες οι οποίες βοηθούν στη μέγιστη απόδοσή τους (π.χ. μπορεί να ζητήσουν να σταθούν όρθιοι ή να καθίσουν πιο πλάγια, μπορεί να αποδιοργανώνονται από το επίμονο βλέμμα, μπορεί να χρειάζονται να συμβουλευούνται το γραπτό τους). Οι ερωτήσεις που απευθύνονται από τον βαθμολογητή χρειάζεται να είναι σύντομες και συγκεκριμένες, να δίνονται κατά μικρότερες περιόδους και να αποφεύγονται οι γενικού τύπου ερωτήσεις – παρατηρήσεις. Χρειάζεται να απευθύνονται παραινετικές ερωτήσεις, σε κάθε φάση της αξιολόγησης – βαθμολόγησης και να μεσολαβεί μικρός χρόνος αναμονής ή σιωπής προκειμένου ο μαθητής να απαντήσει.

Οι μαθητές με ΔΑΦ που συνοδεύονται από εκπαιδευτικό Παράλληλης Στήριξης (ΠΣ) δικαιούνται να συνοδεύονται από τον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό και στην αξιολόγηση – βαθμολόγηση, ώστε να επιτυγχάνουν την εξοικείωση που χρειάζονται. Οι εκπαιδευτικοί ΠΣ δεν παρεμβαίνουν, δεν εξηγούν, δεν βοηθούν τον εξεταζόμενο αλλά μπορούν να υποστηρίζουν τον μαθητή με τις μη λεκτικές παραινέσεις και τους οπτικούς δείκτες που έχουν καθιερώσει μεταξύ τους προκειμένου να επιτυγχάνεται η συνεργασία.

Β) Όσον αφορά στους μαθητές με **Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (ΕΜΔ)** προτείνονται τα εξής:

Οι μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία) αντιμετωπίζουν κυρίως δυσκολίες στη διαχείριση του γραπτού λόγου και στην αυθόρμητη παραγωγή γραπτού και ρέοντος λόγου (π.χ. δυσκολίες στην ανάγνωση μεγάλων κειμένων, ασυνέπειες ως προς την ορθή γραφή και τη σύνταξη, αγνόηση των συμβόλων τονισμού και στίξης, κλπ). Για τον λόγο αυτό άλλωστε αξιολογούνται με προφορικές δοκιμασίες. Έχουν βέβαια το δικαίωμα, κατά το στάδιο της προετοιμασίας του θέματος, να χρησιμοποιούν πρόχειρο, όπου θα καταγράψουν τις σκέψεις τους και στη συνέχεια να αναπτύσσουν προφορικά τις απαντήσεις τους.

Συχνά συνεμφανίζουν δυσκολίες στη συγκέντρωση και στην επικέντρωση προσοχής και απορροφούνται από τους θορύβους του «φόντου» (συζητήσεις στον διάδρομο, θορυβώδης κινητικότητα κλπ). Οι επιτηρητές προτείνεται να βοηθούν τους μαθητές με παραινέσεις ως προς τη συγκέντρωση και ως προς την τήρηση του χρόνου και να εξασφαλίζουν την αδιατάρακτη ροή της διαδικασίας.

Κατά την αξιολόγηση – βαθμολόγηση των μαθημάτων των θετικών επιστημών καταβάλλεται προσπάθεια να αξιολογηθούν οι γνώσεις, η ανάπτυξη σκεπτικού και στρατηγικής επίλυσης των προβλημάτων πέραν των υπολογιστικών και διαχειριστικών δυσκολιών (π.χ. αναριθμητισμό) που άλλωστε συνιστούν μέρος των δυσκολιών των μαθητών με ΕΜΔ. Οι μαθητές που αντιμετωπίζουν ΕΜΔ του τύπου δυσαριθμίας, αστοχούν πολλές φορές στη χρήση των συμβόλων και των προσήμων. Προκειμένου να μην καταναλώσουν όλο τον χρόνο τους στη λάθος κατεύθυνση μπορεί να υποδειχθεί με μια γενική παραινέση να προσέξουν τα σύμβολα και τα πρόσημα. Αν στην απάντηση κάποιου θέματος απαιτείται γραφική παράσταση και ο υποψήφιος αδυνατεί να γράψει, ο εξεταστής μπορεί να σχεδιάσει τη γραφική παράσταση καθ' υπόδειξη του εξεταζόμενου. Όταν ο εξεταζόμενος καλείται να απαντήσει σε θέματα όπως είναι η Ιστορία, η Βιολογία κλπ.,

εφόσον ο εξεταστής διαπιστώνει ότι ο εξεταζόμενος αδυνατεί να αποδώσει το εξεταζόμενο αντικείμενο με συνεχή λόγο, μπορεί να τον εξετάσει με την υποβολή ερωτήσεων, οι οποίες θα τον διευκολύνουν στην διατύπωση των γνώσεων, αλλά δεν θα πρέπει να είναι τέτοιας μορφής που θα υποδεικνύουν την απάντηση. Αν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας των θεμάτων ή κατά τη διάρκεια της εξέτασης ο εξεταζόμενος ζητήσει την ανάγνωση κάποιου θέματος, τότε ο επιτηρητής ή ο εξεταστής αντίστοιχα θα μπορούσε να επαναλάβει άλλη μία φορά την ανάγνωση κάποιου θέματος. Κατά την αξιολόγηση – βαθμολόγηση προτείνεται οι υποψήφιοι να συμβουλευονται ιδιαιτέρως τις σημειώσεις στο πρόχειρό τους. Στην περίπτωση των υποψηφίων με δυσλεξία ή δυσορθογραφία και εκτός από την περίπτωση των ασκήσεων γραμματικής δεν λαμβάνονται υπόψη τα ορθογραφικά λάθη.

Επισημαίνεται ότι η ιδιαίτερη αντιμετώπιση των εξεταζόμενων **δεν συνιστά σε καμία περίπτωση επιεική αξιολόγηση ή άλλης μορφής ιδιαίτερη μεταχείριση**, αλλά σκοπεύει μόνο στην παροχή της δυνατότητας να εξωτερικεύσουν τις γνώσεις, τις οποίες λόγω της πάθησής τους αδυνατούν να εξωτερικεύσουν με το γραπτό λόγο. Είναι αυτονόητο ότι, όλοι οι συμμετέχοντες στην Επιτροπή Εξέτασης των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν επιτρέπεται να συμπεριφέρονται περιφρονητικά ή απαξιωτικά έναντι των εξεταζόμενων.

Ε. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Όλοι οι εκπαιδευτικοί ΔΕ, εφόσον ορισθούν αρμοδίως, υποχρεούνται να συμμετάσχουν στις διαδικασίες των πανελλαδικών εξετάσεων (επιτηρητές, εξεταστές, βαθμολογητές κτλ.). Σε οποιαδήποτε περίπτωση αδυναμίας συμμετοχής τους, οι εκπαιδευτικοί θα προσκομίζουν στη Διεύθυνση ΔΕ γνωμάτευση από Δημόσιο Νοσοκομείο ή από Κέντρο Υγείας (στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει παραπλήσιο Δημόσιο Νοσοκομείο), όπου θα αναφέρεται ρητά ο λόγος και το διάστημα της αδυναμίας συμμετοχής.

ΣΤ. ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΛΥΚΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

1. Παρακαλούνται οι Διευθυντές των Γενικών Λυκείων να ενημερώσουν ως προς το συνημμένο έντυπο «ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ» τους υποψηφίους που θα εξεταστούν προφορικά στις πανελλαδικές εξετάσεις.

2. Παρακαλούνται οι Πρόεδροι των Επιτροπών Εξέτασης των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες να διανείμουν την πρώτη μέρα των πανελλαδικών εξετάσεων το συνημμένο έντυπο «ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ» στους υποψηφίους που θα εξεταστούν προφορικά στις πανελλαδικές εξετάσεις.

Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΚΑΛΟΜΟΙΡΑ ΜΑΡΟΥΓΚΑ

Συνημμένα: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (1 σελίδα).

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Μακρή
3. Γεν. Γραμματεία Α/θμιας Β/θμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής
4. Γεν. Δ/ση Ψηφιακών Συστημάτων, Υποδομών & Εξετάσεων
5. Δ/ση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
6. Δ/ση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
7. Δ/ση Θρησκευτικής Εκπαίδευσης
8. Δ/ση Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων, Τμήμα Ε΄
9. Δ/ση Εξετάσεων και Πιστοποιήσεων, Τμήμα Α΄

**ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕ
ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ**

- Οι υποψήφιοι που εμπíπτουν στις διατάξεις για προφορική εξέταση, λόγω της υφιστάμενης φυσικής αδυναμίας τους αδυνατούν να εκφράσουν γραπτά τις γνώσεις τους και γι' αυτό τους παρέχεται η ευκαιρία να τις διατυπώσουν προφορικά. **Κατά τα λοιπά η εξέτασή τους δεν διαφέρει από την εξέταση των υπολοίπων που εξετάζονται γραπτά. Έτσι λοιπόν αυτοί εξετάζονται στα ίδια θέματα με το ίδιο πρόγραμμα και την ίδια διάρκεια εξέτασης με αυτούς που εξετάζονται γραπτά.**
- Οι υποψήφιοι πρέπει να προσέρχονται στα εξεταστικά κέντρα τουλάχιστον μισή ώρα πριν την έναρξη των εξετάσεων, να ακολουθούν τις συστάσεις των εκπαιδευτικών για την κατανομή των υποψηφίων στις σωστές αίθουσες **και να έχουν πάντα μαζί τους το δελτίο εξεταζομένου (καρτελάκι)** και αν επιθυμούν ένα μπουκαλάκι νερό.
- Μετά την κατανομή τους στις αίθουσες, τους χορηγείται το τετράδιο και αναγράφουν τα ατομικά τους στοιχεία στους οικείους χώρους (αν αδυνατούν από μόνοι τους βοηθούνται από τους επιτηρητές). Είναι αυτονόητο ότι οι διατάξεις για τις υποχρεώσεις των εξεταζομένων ισχύουν και για τους υποψήφιους με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες από τη στιγμή που θα εισέλθουν στο εξεταστικό κέντρο και μέχρι την ολοκλήρωση της εξέτασής τους.
- Στους εξεταζόμενους παρέχεται χρόνος προετοιμασίας, ο οποίος είναι τουλάχιστον ίσος με το χρόνο δυνατής αποχώρησης και δεν μπορεί να υπερβεί **τις τρεις (3) ώρες**, προκειμένου να μελετήσουν, να κατανοήσουν τα θέματα και να κρατήσουν, εφόσον το επιθυμούν, σημειώσεις στο τετράδιο τους, για να τις χρησιμοποιήσουν όταν θα προσέλθουν στην επιτροπή προκειμένου να εξεταστούν. Ο επιτηρητής μπορεί να αναγνώσει τα θέματα, αν αυτό ζητηθεί από τον εξεταζόμενο. Μετά την παρέλευση του χρόνου προετοιμασίας οι υποψήφιοι κλείνουν τα τετράδια και περιμένουν να κληθούν από την επιτροπή.

Όταν είναι έτοιμοι ή όταν παρέλθει ο τρίωρος χρόνος προετοιμασίας, προσέρχεται ο καθένας ξεχωριστά στην αίθουσα όπου παρευρίσκονται τα μέλη της Επιτροπής Εξέτασης για την αξιολόγησή-βαθμολόγησή του. Στην αίθουσα αυτή παρευρίσκονται υποχρεωτικά τα τρία μέλη, δηλαδή οι δύο βαθμολογητές και ένας τρίτος βαθμολογητής, για την περίπτωση της αναβαθμολόγησης.

Επίσης στην Επιτροπή μπορεί να παρίσταται και ένας Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης ή ο Προϊστάμενος του οικείου ΚΕΔΑΣΥ ή εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕΔΑΣΥ, για την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, όταν ζητηθεί από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή Εξέτασης, εφόσον από την πορεία αξιολόγησης/βαθμολόγησης του εξεταζόμενου διαπιστώσει ότι υπάρχει εμφανής δυσκολία στη ροή του λόγου του υποψηφίου, κατά την απόδοση των θεμάτων που έχει ήδη επεξεργαστεί κατά το χρόνο προετοιμασίας τους (3 ώρες) μεριμνά, ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής χρόνος αξιολόγησης.

Ο εξεταζόμενος αναπτύσσει προφορικά στα τρία μέλη – εξεταστές τις απαντήσεις του στα θέματα, με όποια σειρά επιθυμεί. Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης των απαντήσεών του μπορεί να συμβουλευτεί τις σημειώσεις του στο τετράδιο. Στην περίπτωση των υποψηφίων με δυσλεξία ή δυσορθογραφία και εκτός από την περίπτωση των ασκήσεων γραμματικής δεν λαμβάνονται υπόψη τα ορθογραφικά λάθη.

Αν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας των θεμάτων ή κατά τη διάρκεια της εξέτασης ο εξεταζόμενος ζητήσει την ανάγνωση κάποιου θέματος, τότε ο επιτηρητής ή ο εξεταστής αντίστοιχα θα μπορούσε να επαναλάβει άλλη μία φορά την ανάγνωση κάποιου θέματος.

- Επισημαίνεται ότι η διαφοροποιημένη διαδικασία που προβλέπει η προφορική αξιολόγηση-βαθμολόγηση **δεν συνιστά σε καμία περίπτωση επιεική αξιολόγηση ή άλλης μορφής ιδιαίτερη μεταχείριση**, αλλά σκοπεύει μόνο στην παροχή της δυνατότητας σε αυτούς τους υποψήφιους να εξωτερικεύσουν τις γνώσεις, τις οποίες λόγω της πάθησής τους αδυνατούν να εξωτερικεύσουν με τον γραπτό λόγο.

ΤΜΗΜΑ Α΄ της ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ του ΥΠΑΙΘΑ